

Naučná stezka

Kotvrdovice

dávné a současné

Motto:

**„Vše, co je kolem mám rád,
o koutech domova všechno chci znát.“**

Naučnou stezku tvoří dva okruhy. První vás dovede do horní části obce, druhý do její dolní části. V budoucnu snad dojde k propojení druhého okruhu díky plánované cestě z letiště.

Kotvrdovice

dávné a současné

Přijměte pozvání na procházku po naučné stezce – Kotvrdovice dávné a současné v délce 5 km. Výchozím bodem je informační tabule v obecním parku. Na mnohých stanovištích jsou zřízena odpočinková místa.

Ač je naučná stezka určena hlavně místním občanům, potěší nás, když zaujme i projíždějící turisty. Pomůže-li naučná stezka k vytvoření vřelejšího vztahu k obci, jejím tradicím a místní krajině, k posílení pocitu vděčnosti za současnou svobodu a mír, bude účel naučné stezky splněn.

Textovou i obrazovou část sestavila Mgr. Marie Chrástková na základě studia obecních a jiných kronik, historických spisů, vědeckých prací a výpovědí místních občanů. Zvláštní díky patří paní Marii Pytelové za sdílení svých vzpomínek. Rovněž děkujeme panu Janu Krejčímu, panu Josefu Kuncovi, panu Emanuelovi Zouharovi, panu Oldřichu Juřinovi, panu Václavu Zouharovi, paní Anně Skácelové a paní Olze Musilové i mnohým dalším občanům za jejich výpovědi a poskytnutí svých fotografií.

Korekturu provedl a mnohé cenné dokumenty poskytl Ing. Josef Plch. Další korekturu provedl Mgr. David Varner, Ph.D., který také zřídil ukázkou významných hornin u stanoviště č. 11.

Grafickou úpravu a tisk provedlo Vydavatelství Audy. Dřevěné stojany vyrobil Jiří Klinkovský.

Naučná stezka byla vybudována v r. 2012 z dotace Programu rozvoje venkova, o kterou obec zažádala prostřednictvím MAS Moravský kras v rámci programu LEADER. Obec získala 90% celkových nákladů, které činili 385 000,- Kč. Z této částky bylo vyhrazeno 180 000,- Kč na koupi a výsadbu 50 ks listnatých stromů, které se v rámci projektu vysázeli na cestě k „Bráně“. Dále bylo zhotoveno 13 informačních tabulí (zpracování textu a korektury byly provedeny zdarma), 10 ks laviček a 1000 ks propagačního letáku.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Seznam informačních tabulí

Vítací tabule

1. Naučná stezka Kotvrdovice dávné a současné
2. Zdejší kaple. Dřívější panský dvůr a tvrz. Historie orlovnvy
3. Zemědělství. Bývalé JZD a doba socialismu
4. Zaniklá studánka. Zaniklá řemesla. Zanikající nářečí
5. Okolí lesa. Popis dřívějšího života
6. Vodojem. Nerealizovaná železnice. Dřívější mlýn
7. Výstavba obce. Vývoj počtu obyvatel. Rozvoj služeb
8. Období první a druhé světové války
9. Historie školství
10. Ulice „Žleb“. Obecní les
11. Letiště. Kojál. Geologie a geomorfologie
12. Dolní konec obce. Rybníky. Hydrologie

Prameny:

- Ateliér Fontes: Koncepce revitalizace koryt toků a údolních niv v povodí Jedovnického potoka – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha, Brno, 2007.
- Bíža, M., Thelen, M.: Brněnská vrchovina, Seminární práce na regionální geografii Česka I., Brno, 2002.
- Černý-Křetínský, E., Zouharová, D.: Drahanskou vrchovinou, Podomí (o.s. Barvínek), 1997.
- Černý-Křetínský, E.: Kronika Podomí: 650 let historie obce, Podomí, 1999.
- Dějiny Obecní knihovny v Kotvrdovicích, pracovníci knihovny, 2003.
- Geotest Brno: Kotvrdovice – Žleb, hřbitov, Brno, 2008.
- Kolektiv autorů: Historie obce Lipovec (článek Život na Drahanské vrchovině za starých časů od E. Černého), Lipovec, 2002.
- Klusák, M.: článek Letiště Kotvrdovice do časopisu Pilot, 2005.
- Kneiflová, J.: Kotvrdovický les – charakteristika 2011, nepublikováno.
- Kničie, J.: Vlastivěda moravská, II. Místopis, Blanský okres, Brno, 1902.
- Kolektiv autorů: Atlas podnebí Česka, 1. vyd., Český hydrometeorologický ústav, 2007.
- Kronika obce – pamětní kniha z let 1922-1961.
- Kronika obce Kotvrdovice z let 1962-1986.
- Kronika obce Kotvrdovice od roku 1987 (doposud).
- Kronika obecní školy v Kotvrdovicích, 1. díl, 1907-1940.
- Kronika (místní školy 2. díl), od r. 1940 – 1968.
- Kronika (místní školy 3. díl), od r. 1969 (doposud).
- Kronika mateřské školy, od r. 1975 (doposud).
- Kronika invalidů, posléze kronika svazu tělesně postižených v ČR, MO STP, od r.1988 (doposud).
- Kříž, H.: Regiony mělkých podzemních vod v ČR, 1:500 000, Geografický ústav ČSAV, Brno, 1971.
- Löw a spol: Koncept územního plánu Jedovnice, část A, vyhodnocení vlivů na životní prostředí, Brno, 2011.
- Mas Moravský kras: Ztracený svět technických památek, lidí a věcí, Sloup, 2011.
- Plch, J.: Vysvětlení obecního znaku a praporu obce Kotvrdovice. Historie obce (nepublikováno).
- Pamětní kniha obce Senetářov, 1. díl, 1918-1945.
- Pamětní kniha sboru dobrovolných hasičů v Kotvrdovicích založená roku 1908 (doposud).
- Průcha, V.: Paměti Kotvrdovic 1965, MNV Kotvrdovice, 1965.
- Průcha, V., Alexa, Fr. a kol.: Paměti obce Kotvrdovice, Kotvrdovice, 1966.
- Průcha, V.: Pomístní jména na katastru obce Kotvrdovice, okres Blansko, 1970.
- Quitt, E.: Klimatické oblasti ČR, 1:500 000, Geografický ústav ČSAV, 1975.
- Vančurová, K.: Regionální prvky v učivu vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“, diplomová práce, Brno, 2009.
- Vašek, L.: Od Kojálu vítr fouká – pověsti z Jedovnic a okolí, Brno, 1998.
- Vlček, V.: Regiony povrchových vod v ČR, 1:500 000, Geografický ústav ČSAV, Brno, 1971.
- Zouhar, E., Kunc, A. a kol.: Paměti obce Kotvrdovice II. Díl, Kotvrdovice, 1999.
- Zukal, A. Senetářovský: Historie Senetářova, obec Senetářov, 1994.
- Internetové zdroje:
Letiště Kotvrdovice - www.letiste.kotvrdovice.cz
Vysídlování Drahanské vrchoviny - www.fronta.cz/vysidleni-drahanske-vrchoviny-za-valky
Moravský zemský archiv v Brně - www.mza.cz
Barvínek - www.barvinek.net
Putování Českého masivu - www.scientica.cz/dvdpd